

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Український державний університет
науки і технологій**

Кафедра «Управління та адміністрування»

В авторській редакції

**СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
БІЗНЕСУ**

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ**

Електронне видання

**ДНІПРО
2026**

УДК 005.359(076.1)

С 69

Упорядники:

Л. О. Аніщенко, О. В. Каут, А. С. Лисенко

Електронне видання

Схвалено Групою забезпечення якості освітньої програми
«Менеджмент і адміністрування»

D3 Менеджмент

Протокол № 6 від 30.01.2026 р.

С 69 Соціальна відповідальність бізнесу : навчально-методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань для студентів спеціальності D3 Менеджмент ; освітня програма : Менеджмент і адміністрування (перший бакалаврський рівень) заочна форма навчання / упоряд. Л. О. Аніщенко, О. В. Каут, А. С. Лисенко ; Укр. держ. ун-т науки і технологій. – Електрон. вид. – Дніпро : УДУНТ, 2026. – 12 с.

Навчально-методичні рекомендації призначені для використання студентами заочної форми навчання спеціальності D3 Менеджмент; освітня програма : Менеджмент і адміністрування (перший бакалаврський рівень).

Навчально-методичні рекомендації містять програмні питання до теоретичної частини курсу та практичне завдання до виконання контрольної роботи і перелік рекомендованої літератури.

Бібліогр.: 12 назв.

© Аніщенко Л. О. та ін., упорядкування, 2026

© Укр. держ. ун-т науки і технологій, 2026

ЗМІСТ

1. ВСТУП.....	4
2. МОДУЛЬ 1. Теоретичні аспекти формування соціально відповідального бізнесу	5
3. МОДУЛЬ 2. Формування відносин бізнесу із зовнішнім і внутрішнім середовищем на засадах соціальної відповідальності..	5
4. МОДУЛЬ 3. Моніторинг та оцінка результатів реалізації концепції соціально відповідального бізнесу	6
5. КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	7
5.1 Виконання контрольної роботи.....	7
5.2 Теоретичні питання контрольної роботи.....	8
5.3 Практичне завдання контрольної роботи.....	10
6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	11

ВСТУП

Запропоновано програмні питання до теоретичної частини курсу та практичне завдання до виконання контрольної роботи і перелік рекомендованої літератури для студентів спеціальності D3 Менеджмент; заочної форма навчання за освітня програма: Менеджмент і адміністрування (перший бакалаврський рівень). заочної форми навчання. Опанування теоретичного базису передбачає оволодіння практичними навичками цілеспрямованої діяльності з реалізації соціально відповідальної поведінки бізнес-структурами, процедури розробки програми соціальної відповідальності для сучасного підприємства.

Методичні вказівки призначені для здобувачів заочної форми навчання. Засвоєння дисципліни для цієї форми навчання фіксується шляхом виконання контрольної роботи та складання диферинцованого заліку.

Мета викладання дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» - формування у майбутніх фахівців комплексу знань щодо засвоєння алгоритмів реалізації підходів соціальної відповідальності бізнесу в різних сегментах управління організацією, гармонізуючи бізнес-цілі з суспільними потребами для забезпечення ефективної діяльності колективу і задоволення результатами праці.

Процес опанування дисципліни передбачає набуття здатностей та фахових компетентностей:

- здатність діяти соціально відповідально і свідомо;
- оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування підприємства та його бізнесу;
- розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності;
- демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поваги до різноманітності та між культурності;
- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Наведений наприкінці методичних рекомендацій перелік рекомендованої літератури, а також список додаткової літератури у кожному з трьох модулів, дозволить організувати студенту процес самостійної роботи над темами та лекціями.

МОДУЛЬ 1.

«Теоретичні аспекти формування соціально відповідального бізнесу»

Тема 1: «Концептуальні основи соціальної відповідальності бізнесу»

Відповідальність та її значення в діяльності людини. Відповідальність поведінки індивіда або суспільної спільноти. Соціальна відповідальність бізнесу. Форми прояву соціальної відповідальності бізнесу. Фактори впливу на вибір соціально відповідальної поведінки організації.

Рекомендована література до теми: [2, 3, 4, 9].

Тема 2: «Сутність, види та принципи корпоративної соціальної відповідальності. Моделі корпоративної соціальної відповідальності»

Підходи до трактування поняття корпоративної соціальної відповідальності. Специфічні риси американської моделі корпоративної соціальної відповідальності.

Рекомендована література до теми: [2, 3, 4].

Тема 3: «Міжнародні стандарти корпоративної соціальної відповідальності»

Стандарти як частина системи внутрішнього контролю, спрямованого на виявлення ризиків, їх оцінювання. Порівняльний аналіз основних стандартів корпоративної соціальної відповідальності.

Рекомендована література до теми: [1, 3, 4, 5].

МОДУЛЬ 2.

«Формування відносин бізнесу із зовнішнім і внутрішнім середовищем на засадах соціальної відповідальності»

Тема 4: «Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності»

Механізм регулювання соціально-трудових відносин на засадах відповідальності. Формування соціальної відповідальності персоналу підприємств. Практика партнерства між роботодавцями та робітниками.

Рекомендована література до теми: [2, 5, 6].

Тема 5: «Соціальна відповідальність сучасного менеджера»

Ключові аспекти соціальної відповідальності менеджера. Рівні соціальної відповідальності менеджера. Кодекс корпоративної поведінки.

Рекомендована література до теми: [1, 3, 4].

Тема 6: «Взаємодія зі стейкхолдерами як основний принцип соціальної відповідальності»

Поняття і види стейкхолдерів. Конфлікти інтересів між стейкхолдерами. Аналіз стейкхолдерів. Матриця стейкхолдерів. Карта стейкхолдерів. 4 групи стейкхолдерів. Характеристики стратегічного діалогу зі стейкхолдерами. Принципи стратегічного діалогу зі стейкхолдерами.

Рекомендована література до теми: [1, 3, 7].

МОДУЛЬ 3

«Моніторинг та оцінка результатів реалізації концепції соціально відповідального бізнесу»

Тема 7: «Сутність, види та джерела фінансування соціальних програм, інструменти реалізації»

Гранти, благодійність та спонсорство. Основні форми реалізації волонтерства.

Рекомендована література до теми: [5, 6, 10].

Тема 8: «Формування складових соціально відповідальної поведінки підприємства. Впровадження у практику діяльності підприємства соціально відповідального підходу, соціальної політики»

Об'єкт, предмет, мета та принципи соціальної політики підприємства. Ієрархічність рівнів соціальної діяльності підприємства.

Рекомендована література до теми: [1, 3, 5].

Тема 9: «Рівні і показники соціальної відповідальності бізнесу»

Фактори ефективності функціонування інструментів КСВ в управлінні організацією. Рівні і показники соціальної відповідальності бізнесу. Ключові показники ефективності соціальної відповідальності.

Рекомендована література до теми: [2, 5, 7, 9].

5. КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

5.1 Виконання контрольної роботи

Для закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни студент зобов'язан протягом семестру виконати і до початку екзаменаційної сесії здати в деканат факультету заочної освіти індивідуальну контрольну роботу.

Контрольне завдання видається індивідуально кожному студенту з метою перевірити засвоєння теоретичної частини навчальної дисципліни та набуття практичних навиків у вирішенні поставлених задач.

Завдання на контрольну роботу видаються студентам відразу ж після прочитання настановних лекцій з дисципліни.

Виконання контрольної роботи передбачає підготовку двох програмних теоретичних питань та практичної частини, що складається з комплексного завдання. Для виконання контрольної роботи з навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» передбачено 10 варіантів від «0» до «9». Варіанти вибираються за останнім номером залікової книжки студента.

Після вибору варіанту студент (ка) ретельно вивчає джерела інформації та список рекомендованої літератури за питаннями контрольної роботи за обраним варіантом і викладає їх в контрольній роботі дотримуючись таких вимог.

Виконується завдання на аркушах формату А4 на комп'ютері або рукописно з дотриманням вимог нормоконтролю до оформлення матеріалу.

Вимоги нормоконтролю до оформлення матеріалу:

- робота повинна бути виконана технічно і літературно грамотно: надрукована (або написана) на одній стороні аркуша формату А4;
- за рукописним способом пояснювальну записку виконують з розрахунку 30 – 35 рядків на сторінці, за машинним способом шрифтом 14 з міжрядковим інтервалом 1,5;
- текст слід писати, дотримуючись наступних розмірів полів: лівий – 30 мм, верхній та нижній – 20 мм, правий – 10 мм;
- всі лінії, букви, цифри і знаки повинні бути одного кольору (чорного, фіолетового або синього);
- абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту пояснювальної записки і дорівнювати п'яти знакам;
- сторінки нумерують арабськими цифрами і проставляють в правому верхньому кутку;
- ілюстрації і таблиці слід розташовувати в роботі безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці;
- назва таблиці або рисунка повинна бути короткою і відображати його зміст, і пишеться з великої букви. В кінці назви таблиці або рисунка крапка не ставиться.

Титульний аркуш включається в загальну нумерацію сторінок записки але номер сторінки не проставляється, наприкінці роботи вказується перелік використаної літератури, ставиться підпис студента та дата.

Для запобігання академічного плагіату на всі використані джерела інформації мають бути посилання у тексті контрольної роботи. Всі джерела інформації, що були використані під час написання контрольної роботи, мають бути вказані в списку використаних джерел.

5.2 Теоретичні питання контрольної роботи

При виконанні теоретичної частини контрольної роботи використовується література, що рекомендована до вивчення дисципліни, а також конспекти лекцій. Обсяг не повинен перевищувати 5-7 сторінок.

Варіант 0

1. Форми вияву соціальної відповідальності на різних рівнях.
2. Соціальна звітність як інформаційна база моніторингу корпоративної соціальної відповідальності.

Варіант 1

1. Види та моделі соціальної відповідальності.
2. Хто такі стейкхолдери (зацікавлені сторони) та роль бізнесу у взаємодії з ними? Основні типи стейкхолдерів.

Варіант 2

1. Приклади соціально відповідальної діяльності громадських організацій.
2. Як соціальна відповідальність бізнесу пов'язана з концепцією сталого розвитку?

Варіант 3

1. Сутність «корпоративної соціальної відповідальності». Її значення для розвитку підприємства і суспільства загалом.
2. Що таке соціальна звітність компанії? Які міжнародні стандарти звітності ви знаєте?

Варіант 4

1. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства.
2. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.

Варіант 5

1. Соціальна роль держави у сучасній економіці.
2. Зміст, способи і об'єкти моніторингу корпоративної соціальної відповідальності.

Варіант 6

1. Система управління корпоративною соціальною відповідальністю.
2. Найбільш важливі напрями корпоративної соціальної відповідальності у зовнішній сфері.

Варіант 7

1. Принципи і практика партнерства між роботодавцями та працівниками.
2. Які є напрями соціально-відповідального інвестування?

Варіант 8

1. Поняття, суб'єкти та форми соціального партнерства.
2. Особливості соціальних інвестицій на рівні держави

Варіант 9

1. Ключові показники оцінювання ефективності соціальної відповідальності.
2. Наведіть особливості стандарту ISAE 3000 та AA 1000 AS (AccountAbility 1000)

5.3 Практичне завдання контрольної роботи

Завдання 1

Яким чином розрізняються прояви соціальної відповідальності з боку трьох організацій: металургійного заводу, медичної установи й навчального інституту? Виділити характерні риси соціальної відповідальності кожної з організацій.

Завдання 2

Охарактеризуйте свою соціальну відповідальність як студента ДНІПРОВСЬКОГО МЕТАЛУРГІЙНОГО ІНСТИТУТУ, УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ.

В якій формі вона проявляється в більшій мірі? Які чинники знижують ступінь вашої соціальної відповідальності? Що сприятиме її підвищенню?

Завдання 3

Розмежувати напрями внутрішньої та зовнішньої відповідальності

№	Напрями соціальної відповідальності	Відповідальність	
		внутрішня	зовнішня
1	Спонсорство та корпоративна благодійність		
2	Безпека праці		
3	Стабільність заробітної плати		
4	Сприяння охороні навколишнього середовища		
5	Додаткове медичне та соціальне страхування співробітників		
6	Надання допомоги робітникам в критичних ситуаціях		
7	Відповідальність перед споживачами товарів та послуг (випуск якісних товарів)		
8	Взаємодія з місцевою спільнотою та місцевою владою		
9	Готовність приймати участь у кризових ситуаціях		
10	Підтримання соціально значущої заробітної плати		

Завдання 4

Провести аналіз моделі управління соціальною відповідальністю організації (на Ваш вибір):

- іміджу організації, її ділової репутації, чинників, що їх сформували;
- формальних та неформальних етичних норм організації;
- відповідності внутрішньої документації організації до вимог міжнародних стандартів в сфері соціальної відповідальності;
- стану взаємодії компанії із зовнішніми стейкхолдерами.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

СПИСОК ОСНОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балусєва О. В., Боднарук О.В. Соціальна відповідальність: навчальний посібник. Маріуполь. ДонДУУ, 2017. 284 с
2. Пушкар М. С., Голінач Л. І. Соціальна відповідальність бізнесу: теорія і практика. Тернопіль: Карт-бланш, 2018. 215 с.
3. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
4. Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с.
5. Селіверстова Л. С., Лосовська Н. В. (2019). Підходи до формування організаційно-економічного механізму управління соціальною відповідальністю бізнесу. Економіка та держава. № 7. С. 13–16.
DOI:10.32702/2306-6806.2019.7.13

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

6. Будьонна Л. Шляхи та напрями формування соціальної відповідальності бізнесу в Україні. / Л. Будьонна // Соціальна політика. – 2008. №8 – С. 9 –10.
7. Євтушенко В.А. Внутрішні та зовнішні інституційні форми корпоративної соціальної відповідальності / В. А. Євтушенко // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. - 2013. - № 1. – С. 40–46. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/piprp_2013_1_10.pdf
8. Лункіна Т.І., Власюк І.М. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу в Україні: сучасний стан та напрями вдосконалення. Modern Economics. 2017. № 1. С. 24-30.
9. Мурашко М.І. Концептуальні основи соціальної відповідальності бізнесу в Україні. Демографія та соціальна економіка: Науково-економічний та суспільно-політичний журнал. 2009. № 2. С. 114-122.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

10. Деркач С. Соціальна відповідальність бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://stepanderkach.com.ua/socialnavidpovidalnist-biznesu>
11. Закон України «Про благодійництво та благодійні організації» // <http://www.rada.gov.ua>
12. Про розвиток соціального діалогу в Україні: Указ Президента України від 29.12.2005 № 1871. // <http://www.rada.gov.ua>

Навчально-методичне видання

Аніщенко Людмила Олександрівна,
Каут Ольга Вікторівна,
Лисенко Антон Сергійович

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Електронне видання

Зареєстровано НМВ УДУНТ (№ 91 від 30.03.2026)

В авторській редакції
Комп'ютерна верстка Л. О. Аніщенко

Формат 60x84 ¹/₁₆. Ум. друк. арк. 0,69. Обл.- вид. арк. 0,70.

Зам. № 23.

Видавець: Український державний університет науки і технологій
вул. Лазаряна, 2, ауд. 2216, м. Дніпро, 49010.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7709 від 14.12.2022

Адреса видавця та дільниці оперативної поліграфії:
вул. Лазаряна, 2, Дніпро, 49010